DERLEME MAKALE

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ 2021 KONSOLİDE BÜTÇESİ'NE BAKIŞ

ISTANBULMETROPOLİTANMUNİCİPALİTY 2021 CONSOLİDATED BUDGETOVERVİEW

Dr. Öğr. Üyesi Hakkı SAĞLAM*

ÖZ

Türkiye'nin en büyük kentinin ve Dünya'nın sayılı metropollerinden birinin yerel yönetimi olan İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin, 2021 mali yılı tahmini bütçesi, ekonomik sınıflandırma dikkate alınarak; oran ve miktar olarak incelenmekte ve sonuçları ortaya konulmaktadır. Başta yatırımlar olmak üzere, gelir ve harcamalarda pandeminin etkileri görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Büyükşehir belediyesi, bütçe, Büyükşehir belediye meclisi, belediye geliri, belediye gideri, bütçe açığı

ABSTRACT

The estimated budget for the fiscal year 2021 of Istanbul Metropolitan Municipality, which is the local authority of Turkey's largest city and one of the largest metropoles of the World, is examined in terms of ratio and amounts by taking account of the economic classification, and the results are presented. The effects of the pandemic are seen in income and expentitures, especially in investments.

Keywords: Metropolitan Municipality, budget, Metropolitan Municipality Council, municipal income, municipal expense, budget deficit

1. GİRİŞ

İster devlet, ister mahalli idareler olsun; faaliyetlerine ilişkin kararlar alırken kamu hukukunun bazı kurallarına bağlı kalmak zorundadırlar(Nadaroğlu, 1998, s.3). Bu kurallar özel kesimin felsefesine, bir diğer söyleyişle piyasa ekonomisine egemen olan iktisadi rasyonaliteye, kısacası kar maksimizasyonu

* T.C. İstanbul Rumeli Üniversitesi İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, ORCID: https://orcid.org/0000-0002-0653-5386

Makale Geliş Tarihi : 18.10.2020
Kabul Tarihi : 04.01.2021

amacına ters düşebilirler. Çünkü kamu yararını göz önünde tutmak zorunda olan kamu hukuku kuralları gerektiğinde iktisadi yararları ihmal etmek ilkesine göre düzenlenmişlerdir(Nadaroğlu, 1998, s.3). Bu hukuki sınırlamanın yanı sıra, kamu tüzel kişilerinin kararlarına, dolayısıyla faaliyetlerine egemen olan siyasal nitelikteki bazı diğer faktörler de vardır.

Gerçekten, hukuki sınırlamalar – örneğin anayasal kurallar- içinde kalmak kaydıyla devlet faaliyetlerinin yönünü ve sınırları ülkeyi yönetenlerin siyasal tercihleri belirlerler(Nadaroğlu, 1998, s.3).

Mahalli idareler, devlet sınırları içinde yerleşmiş irili ufaklı insan topluluklarının (köy, kasaba, kent vb) ortak ve yerel nitelikteki ihtiyaçları karşılamak maksadıyla belli bir hukuk düzeni içinde oluşturulmuş anayasal kuruluşlardır(Nadaroğlu, 1998, s.3).

Gelecek bir dönem için kaynak harcama dengesini yansıtan ve parlamenter demokrasilerde yasama organının, yürütme organına kamu harcaması yapma ve kamu gelirlerini toplama hususunda verdiği yetkiyi gösteren belgeye kamusal yönden bütçe denir(Batırel, 1194, s.1).

7 Kasım 1982 tarihinde halk oylaması sonucu kabul edilen Anayasa'mızın(T.C. Anayasa, 09.11.1982) 127. Maddesine dayanarak 1982 yılında çıkarılan 2680 sayılı yetki Kanununa istinaden 08.03.1984 tarihinde yayımlanan 195 sayılı "Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"(KHK, 23.03.1984) ve sonrasında 27.06.1984 tarih ve 3030 sayılı Kanunla "Büyükşehirler Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun" ile belediye sınırları içinde birden fazla ilçe bulunan İstanbul, Ankara ve İzmir'de Büyükşehir Belediyeleri kurulmuştur (T.C. Yasalar, 09.07.1984).

2004 yılında kabul edilen 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu (T.C. Yasalar, 23.07.2004) kapmasında halen 30 ilimiz büyükşehir belediyesi statüsünde yönetilmektedir.

Yeni Anayasa'nın kabulü ve Büyükşehir Belediyelerin kurulmasına müteakip olarak 25 Mart 1984 tarihli mahalli idare seçimleri sonrası İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin ilk bütçesi (İBB Meclis Kararı, 24.08.1984) 35.325.744.050.-TL olarak kabul edilmiştir.

31 Mart 2019 tarihinde yapılan son mahalli idare seçimlerinden kısa bir süre sonra İBB Başkanı seçimi Yüksek Seçim Kurulu tarafından oyçokluğu ile alınan karar(https://www.ysk.gov.tr/doc/karar/dosya/78053/2019-4219.pdf) ile 6.5.2019 tarihinde iptal edilerek, 23 Haziran 2019 Pazar günü

yenilenmiştir. Yapılan seçimler sonucu ve 5 dönem sonra İBB'nde iktidar ve Başkanı değişmiştir.[1]

TÜİK Nüfus verilerine göre 2020 yılında İstanbul'da 15.519.267 kişi ikamet etmektedir.5346 km2 alana sahiptir. Nüfus bakımından en büyük ilçesi 954.579 kişi ile Esenyurt'tur. Alan olarak en büyük ilçe 1.114,10 Km2 ile Çatalca'dır (Belediye Çalışma Yön. Kitapçığı, 2020).

2. İSTANBUL'UN 38. BÜTÇESİNİN İNCELENMESİ

5018 Sayılı Kanun ile bütçenin kapsamı genişletilmiş olup, stratejik planlama ve performans esaslı bütçelemeye geçilmiş ve gelişmekte olan birçok ülkede uygulanan önemli bütçe tekniği olan çok yıllı bütçelemeye olanak sağlanmıştır.(T.C. Yasalar, 24.12.2003)

Bununla hesap verebilirlik, mali saydamlık, kaynakların etkili kullanılması hedeflenmiş ve kamuda muhasebe birliği, mali istatistiklerin yayımlanması öngörülmüş, iç kontrol ve iç denetim sistemi kurulup, Sayıştay'ın denetim kapsamı da genişletilmiştir(Kırılmaz ve Atak 2015, s. 189-217). Böylece katılımcı, şeffaf ve hesap verebilir, paylaşımcı, performans yönetimine dayalı, yerel yönetim ağırlıklı, yatay organizasyona sahip ve yetki devrine dayalı, sistem odaklı ve yönetime değer katan denetlenebilir olması amaçlanmıştır.

23 Haziran 2019 tarihli seçimleri takiben İBB Başkanı İstanbul'un 38. kendisinin ise 2. Bütçesi olan 2021 Mali Yılı Bütçe Tasarısı (İBB Plan ve Bütçe Komisyonu 19.11.2020)

İBB Meclisinde[2] 19 Kasım 2020 tarihinde görüşülmüş ve 9 red oyuna karşı 223 kabul oyu ve oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

2020 yılında ülkemizi de derinden etkileyen koronavirüs(COVID-19) pandemisi izleri İBB'nin 2021 mali yılı tahmini bütçe tasarısındada görülmektedir.

2021 mali yılı tahmini konsolide bütçesi 44 milyar 109 milyon 457 bin lira; iştirakler dahil 76milyar 491 milyon 136 bin lira olarak aşağıdaki tablo 1'de gösterildiği şekilde belediye meclisinde kabul edilmiştir[3] .

1 31.03.2019 tarihinde yapılan seçimlerin YSK tarafından iptal edilerek 23.06.2019 tarihinde yenilenmesi sonucu adaylardan Ekrem İmamoğlu 4.742.082 oy alarak İBB'nin yeni başkanı seçilmiştir.

2 31.03.2019 tarihinde yapılan Mahalli İdareler Genel Seçimleri sonucunda İstanbul'da 39 ilçesinde seçime katılan siyasi partilerin gösterdiği adaylar içinden seçilen 1411 Meclis Üyesi vardır. 18.01.1984 tarih ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'un 5, 6. ve 24. Maddeleri gereğince her ilçeden seçilen meclis üyelerinin 1/5 ile ilçe belediye başkanları Büyükşehir Belediye meclisini oluşturur. 31.03.2019 tarihinde yapılan İBB meclisi ise Mahalli İdareler Genel Seçimleri sonucunda 5 yıllık süre için 39 ilçe Belediye Başkanı + ilçe meclis üyeleri içinden seçilmiş 272 olmak üzere 311 üye ile İBB Başkanından oluşmuştur.

3 İBB 19.11.2020 gün ve 1298 sayılı meclis kararı ve 9 red oyuna karşılık oyçokluğu, İSKİ 11.11.2020 gün ve İSKİ 32 sayılı meclis kararı ve oybirliği, İETT'nin ise 12.11.2020 gün ve 1156 sayılı meclis kararı ve oybirliği.

Tablo 1. İBB'nin **2021 Mali Yılı Tahmini Konsolide Bütçesi**

Kurum	Gider	Gelir	Bütçe Açığı	Açık Oranı
İBB	28.900.000.000	25.500.000.000	3.400.000.000	% 11,76
İSKİ	7.959.457.000	7.354.500.000	604.957.000	% 7,60
İETT	7.250.000.000	6.140.000.000	1.110.000.000	% 15,31
Ara Toplam	44.109.457.000	38.994.500.000	5.114.957.000	% 11,59
İştirakler	32.381.679.000	32.381.679.000	0,00	% 0,00
Toplam	76.491.136.000	71.376.179.000	5.114.957.000	% 6,68

Kaynak: İBB Meclis Kararları (https://www.ibb.istanbul/councildecision/index)

63 milyar 534 milyon 456 bin lira olarak kabul edilmiş[4], bulunan 2020 mali yılı tahmini konsolide bütçe sonuçları bu makalenin yazıldığı tarihte (Aralık 2020) henüz belli olmamıştır.

Buna göre 76 milyar 491 milyon 136 bin lira olarak kabul edilen 2021 mali yılı tahmini konsolide bütçesi bir önceki yıla göre 12 milyar 956 milyon 680 bin lira ve % 16,93 oranında artış olduğu görülmektedir.

Bilindiği üzere harcama, geri ödenmeyen başka bir ifade ile herhangi mali bir hak yaratmayan veya mevcut mali bir hakkı sonlandırmayan belediye ödemesi olup, cari harcama veya sermaye harcaması niteliğinde olabilir.(https://sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/04/AnalitikEkorehber_2019-2021.pdf)

İBB'nin 2021 mali yılı tahmini konsolide –iştirakler hariç- gider bütçesi aşağıda tablo 2'de belirtildiği gibidir.

Tablo 2. İBB'nin 2021 Mali Yılı Tahmini Konsolide –İştirakler Hariç Gider Bütçesinin Ekomomik Sınıflandırmasına Göre Tutarları: (0,000.-TL)

Kurum	Personel	SGKDPG	MHAG	FG	CT	SG	ST	BV	YÖ	Toplam
İBB	1.720.783	259.381	10.249.098	1.300.000	2.445.616	9.345.589	1.714.533	465.000	1.400.000	28.900.000
İSKİ	886.139	180.500	2.497.093	60.000	59.055	3.888.945	10.000	10.000	367.725	7.959.457
İETT	464.403	90.735	4.670.461	23.747	6.623	1.664.031	-	-	350.000	7.250.000
Toplam	3.071.325	530.616	17.416.652	1.383.747	2.511.294	14.898.565	1.724.533	475.000	2.117.725	44.109.457

Kaynak: İBB Meclis Kararları (https://www.ibb.istanbul/councildecision/index)

4 İBB Meclisi'nin 13.12.2020 tarih ve 1070 sayılı kararı ile oybirliği ile kabul edilmiştir.

İBB'nin2021 mali yılı konsolide bütçesinde giderlerin ekonomik sınıflandırmasına göre genel bütçe içindeki aşağıda tablo 3'de görüleceği üzere oranlarına bakıldığında, mal ve hizmet giderlerinin % 39,49 ile ilk sırada, sermaye giderlerinin ise %33,78 ile ikinci sırada yer aldığı görülmektedir.

Tablo 3. İBB'nin 2021 Mali Yılı Tahmini Konsolide –İştirakler Hariç- Ekonomik Sınıflandırmasına Göre Gider Bütçesi Oranları

Gider Türü	Giderin Tutarı	Oran %
Personel Giderleri	3.071.325,00	6,96
Sosyal Güvenlik Kurumu Devlet Primi Giderleri	530.616,00	1,20
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	17.416.652,00	39,49
Faiz Giderleri	1.383.747,00	3,14
Cari Transferler	2.511.294,00	5,69
Sermaye Giderleri	14.898.565,00	33,78
Sermaye Transferleri	1.724.533,00	3,91
Borç Verme	475.000,00	1,08
Yedek Ödenekler	2.117.725,00	4,80
Toplam	**44.109.457,00**	**100**

Kaynak: İBB Meclis Kararları (https://www.ibb.istanbul/councildecision/index)

Yukarıda tablo 2 ve tablo 3'te belirtildiği üzere 2021 yılı mali yılı bütçe tasarısında;

Kamu personeli, kamu personeli gibi çalıştırılan veya hizmet veren kişiler ile diğer (memur, sözleşmeli personel, işçi, geçici süreli çalışan ve diğer personel) bordroya dayalı olarak nakden yapılan ödemeleri içeren personel giderlerinin, 3 milyar 71 milyon 325 bin lira ile toplam giderler içinde % 6,96 oranında ve yasanın öngördüğü azami sınırı geçmediği[5] aylık ortalamanın 255 milyon 943 bin 750 lira tahmin edildiği anlaşılmaktadır.

Emeklilik sigortasına ait Sosyal Güvenlik Kurumu işveren hissesi olarak ödenecek sosyal güvenlik primleri, kurum tarafından ödenen fiili hizmet müddeti zamlarına ilişkin işveren payları, işveren tarafından ödenecek kısa vadeli sigorta kolları primlerini kapsayan sosyal güvenlik kurumu Devlet

5 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49. Maddesinin 8. Fıkrası hükmü gereğince bir önceki yıl bütçe gelirlerinin VUK'nu uyarınca belirlenen yeniden değerleme oranı ile çarpılması sonucu bulunacak tutarın % 30'nu aşmaması gerekir.

Primi Giderleri 530 milyon 616 bin lira ile toplam giderler içinde % 1,20 oranında olduğu tahmin edilmiştir.

Cari nitelikte mal ve hizmet alım finansmanı nedeniyle yapılan karşılıksız ödemelerden oluşan "cari transferler" 2 milyar 511 milyon 294 bin lira olarak kabul edilmiş, toplam konsolide bütçe içindeki payı % 5,69 dur.

Mal ve hizmet alımları ise 17 milyar 416 milyon 652 bin lira bu gider % 39,49 olarak konsolide bütçe içinde en fazla ve en yüksek oranda gider kalemi olarak yer almakta olduğu görülmektedir.

Öz kaynakların yetersizliği ve/veya denk bütçe yapıl(a)mamasının sonucu olarak oraya çıkan bütçe açıklarının finansmanında kullanılan yabancı kaynaklar nedeniyle ödenen faiz gideri 1 milyar 383 milyon 747 bin lira ve % 3,13 önemli bir miktar ile yer almaktadır.

Bütçe kanunu dahilinde belirlenen asgari değerin üstünde olan ve normal olarak ömrü bir yıldan daha fazla olan mal ve hizmet alımları "sermaye giderleri" olup; 14 milyar 898 milyon 565 bin lira ile % 33,77 oranında yer almıştır.

Sermaye nitelikli olarak adlandırılan mal ve hizmet alımları finansmanı için yapılan karşılıksız ödemeler "sermaye transferleri" olup; 1 milyar 724 milyon 533 bin lira ile % 3,90 olarak tahmin edilmiştir.

Belediyenin nakit olarak verdiği borçlar ile alınan borçlardan yapılan geri ödemeler % 1, 08 oranıyla 475 bin lira olarak yer almıştır.

2021 mali yılında iştirakler dahil İstanbul'da kişi başına 4 bin 928- lira harcanacağı, bunun bin 157 lirasının sermaye gideri olarak yani yatırıma harcanacağı tahmin edilmiştir.

Aşağıda tablo 4. ve 5. görüleceği üzere 2021 mali yılı tahmini konsolide bütçe tasarısında, gelir bütçesinin ekonomik sınıflandırması ve toplam bütçe içindeki oranları ise şöyledir.

Tablo 4. İBB'nin 2021 Mali Yılı Tahmini Konsolide –İştirakler Hariç-Gelir Bütçesi (0,000.-TL)

Kurum	VG	TMG	ABYÖG	DG	SG	AT	Rİ	Borçlanma	BÖ	Toplam
İBB	208.000	3.062.000	20.000	20.000.000	2.120.000	100.000	10.000	3.400.000	-	28.900.000
İSKİ	-	6.428.136	2.150	865.748	4.000	54.466	-	604.957	-	7.959.457
İETT	-	1.685.415	4.350.000	84.585	20.000	-	-	1.110.000	-	7.250.000
Toplam	208.000	11.175.551	4.372.150	20.950.333	2.144.000	154.466	10.000	5.114.957	-	44.109.457

Kaynak: İBB Meclis Kararları (https://www.ibb.istanbul/councildecision/index)

Tablo 5. İBB'nin 2021 Mali Yılı Tahmini Konsolide –İştirakler Hariç-Ekonomik Sınıflandırmasına Göre Gelir Bütçesi Oranları

Gelir Türü	Gelirin Tutarı	Oran %
Vergi Gelirleri	208.000,00	0,47
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	11.175.551,00	25,34
Alınan Bağış ve Yardımlar İle Özel Gelirler	4.372.150,00	9,91
Diğer Gelirler	20.950.333,00	47,50
Sermaye Gelirleri	2.144.000,00	4,86
Alacaklardan Tahsilatlar	154.466,00	0,35
Red ve İadeler (-)	10.000,00	0,02
Borçlanma	5.114.957,00	11,60
Toplam	**44.109.457,00**	**100**

Kaynak: İBB Meclis Kararları (https://www.ibb.istanbul/councildecision/index)

Vergi; Devletin kamu otoritesine dayanarak ve kamu amaçları için, zorunlu, karşılıksız ve geri ödemesiz olarak yaptığı tahsilatları içermektedir.(https://sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/04/AnalitikEkorehber_2019-2021.pdf) Vergi gelirleri ise; her türlü vergi, resim ve harçlar ile vergi cezaları, vergi ve cezaların ödenmemesi veya geç ödenmesinden doğan faiz ve gecikme zamların tamamından oluşur.

İBB'nin 2021 mali yılı konsolide bütçesinde vergi gelirleri 208 bin lira olarak ve % 0,47 oranında yer almakta olup; bağlı kuruluşları olan İETT Genel Müdürlüğü ile İSKİ Genel Müdürlüğü'nün vergi geliri bulunmadığından miktar olarak ve oran olarak da düşük kalmaktadır.

Belediye'nin sahibi bulunduğu mülk, teşebbüs, mali veya gayri maddi haklardan sağladığı gelir; sunulan çeşitli hizmet karşılığında tahsil ettiği gelir; malları kullanma veya faaliyette bulunma izni karşılığı tahsil edilen

gelirler; mal satış gelir, belediye iştirak karları, kira geliri ile bunun gibi diğer gelirlerden oluşan teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ise % 25,34 oranı ve 11 milyar 175 milyon 551 lira olarak en yüksek ikinci miktar olarak yer almıştır.

Zorunlu ve iadesi olmayan ile karşılıksız ödemelerden oluşan alınan bağış ve yardımlar ise; 4 milyar 372 milyon 150 bin lira ve % 9,91 oranında yer almaktadır.

Belediyenin faiz, pay, para cezası ve kira gelirleri gibi asıl faaliyet gelirleri dışındaki diğer gelirler genel bütçe vergi tahsilatı üzerinden alınan payları da kapsamakta olup; % 47,50 oranı ile 20 milyar 950 milyon 333 bin lira olarak en yüksek miktarda yer almıştır.

Belediyenin sahibi bulunduğu değerler ile gayrimenkul ve gayri maddi varlık satışı sonucunda elde edilen gelirlerden oluşan sermaye gelirleri 2 milyar 144 milyon lira ile % 4,86 oranında kalmıştır.

Belediyenin nakit olarak verdiği borçlardan kaynaklanan alacaklardan yapılan tahsilatlar ise 154 bin 446 lira olarak ve % 0,35 oranında yer almıştır.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu uyarınca, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin topladığı vergi, resim, harç ve benzeri gelirlerden diğer idare, kurum ve kuruluşlara verilecek paylar ile kullanılmadığı veya amaç dışı kullanıldığı için geri istenilen bağış ve yardımlar, bütçeye gider kaydıyla ödenir(T.C. Yasalar, 24.12.2003)

Ancak, bu ödemeler niteliği itibarıyla gider kabul edilebilecek ödemeler olmadığından bütçelerde bu ödemeler için ödenek tahsis edilmeyecek ve iadesi gereken tutarlar muhasebe sisteminden(Analitik Bütçe Sınıflandırmasına İlişkin Rehber) yapılacak olup bütçede negatif gelir (-) 10 bin lira olarak kaydedilmiştir.

Teknik olarak bütçe açığı söz konusu ise, bu açığın kapatılması için gelir artırılabilir, kamu harcaması kısılabilir, borçlanma yapılabilir yada varlık satışı yapılarak denklik sağlanabilir. Diğer taraftan bütçe açıklarının gelir dağılımı üzerinde de olumsuz etki yaptığı malumdur. En çok kullanılan yöntemlerden olan iç borçlanma kişilere ödenen yüksek faiz sonucu, gelir dağılımında kamuya borçlanmayı sağlayan yüksek gelirli kişiler lehine bozulmasına neden olduğu bilinir(Dinleyici, 2010). İBB'nin 2021 mali yılı tahmini bütçesinde giderlerin gelirler ile dengelenmemesi sonucu 5 milyar 114 milyon 957 bin lira borçlanma öngörülmüş; bu tutar ise bütçe içinde % 11,60 oranında yer almaktadır.

3. SONUÇ

İBB, 2020 yılının yaklaşık 6 ayını covid-19 pandemi mücadelesiyle geçirmesi sonucunda; 2021 mali yılı tahmini bütçesinde bu salgının etkilerinin dikkate alınarak daha gerçekçi hazırlandığı görülmektedir. İstanbul'un ulaşım, trafik, alt yapı, çevre, mülteci, iklim değişikliği, deprem gerçeği ve işsizlik sorunlarının çözümü için 2021 mali yılı bütçesinin yeterli olmadığı düşünülmektedir.

İBB yetkilileri ile başkanı birçok konuşmalarında (İBB, 2021) makroekonomik önlemler alındığı, verimliliğin öne çıkarıldığı, saydamlık ve hesap verebilirliğin devam ettirildiği ve inovasyonun tutulduğunun vurgulamaları önemlidir. Bu durumun İstanbul'un başta kongre turizmi olmak üzere uluslararası finans çevreleri ve doğrudan yatırımların çekim merkezi yolunda önemli olacağı ve bunun önümüzdeki yıl bütçelerine yansıyacağı beklenmektedir. Böylece İBB 5 yıllık yönetim süresi sonunda mevcut sorunların önemli bölümünü çözmesi ve stratejik plan dahilinde öngörülen hedeflere ulaşılması mümkün olabilir. Ayrıca bütçe denkliğini sağlayarak, sürdürülebilir mali yapının güvenceye kavuşturulması önemli olacaktır. Bu durumun özellikle yatırımları hızlandırıp, yabancı kaynak ihtiyacını ve maliyetini azaltacağı, inovasyon için gerekli şartların oluşturulmasıyla bunun sonucunda toplum refahını arttırabileceği değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

Analitik Bütçe Sınıflandırmasına İlişkin Rehber.Erişim Adresi: https://sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2019/04/AnalitikEkorehber_2019-2021.pdf

Batırel, Ömer Faruk (1994). *Kamu Bütçesi*, 7. Bs., İstanbul : Marmara Üniversitesi Nihad Sayar Eğitim Vakfı

Dileyici Dilek (2010). Dokuz Eylül Üniversitesi, İİBF. Maliye Bölümü, Bütçe Anlayışındaki Değişim Süreci: Denk Bütçe İlkesinin Erozyonu ve Açık Bütçe Politikası, *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi* 2, (1)

İBB Plan ve Bütçe Komisyonu (19.11.2020). *189 sayılı rapor ve 1298 sayılı meclis kararı*.

İBB Yazı İşleri ve Kararlar D.Başkanlığı (2020). *Belediye Çalışma Yön. Kitapçığı*, İstanbul : İBB

İBB'nin *2021 bütçe konuşması meclis tutanağı*

KHK (23.03.1984). *195 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname.* Ankara : Resmi Gazete (18350 sayılı)

Kırılmaz M, ve Atak F.(2015). Kamu Mali Yönetiminde Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik Araçları: Faaliyet Raporları, *Ombudsman Dergisi*, 2, (3), 189-217

Nadaroğlu, Halil (1998). *Kamu Maliyesi Teorisi*, 10. Bs. İstanbul : Beta Yayınları

Nadaroğlu, Halil(1998). *Mahalli İdareler*, 6. Bs. İstanbul : Beta Yayınları

T.C. Yasalar (09.07.1984). *3030 sayılı Kanunla "Büyükşehirler Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun*. Ankara : Resmi Gazete (18453 sayılı)

T.C. Yasalar (23.07.2004). *5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu* Ankara : Resmi Gazete (25531 sayılı)

T.C. Yasalar (24.12.2003). *5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu*. Ankara : Resmi Gazete (25326 sayılı)